

[13.1.26]

כו' טבח.

הרצאת מוסינזון על החנוך וויכוחים. הייתי עייף

מהתאמצות ולא השתתפתי באולם האספה - עד הערב.
~~הייתי~~ בערב הרצאת ארלוזורוב על המצב הכלכלי.

- באולם וכוחים על שאלות כלכליות, ובחדר הועדה

[14.1.26]

המחמדת מו"ס על הרכבת הוה"ל ונסוח ההחלטות. כל היום לא

הייתי באולם, מלבד בשעה שדבר ברל, וחבל : לא שמעתי את

דברי ההיסטוריה של סמילנסקי.

- לבקוביץ אמר לי, שהוא מעוניין בנגב ורוצה לנסוע

שמה יחד אחי ועם קיש. אדבר על זה עם קיש.

- דברתי את קרופסקי שיסדר ויזה לדוברינסקי -

לאמריקא.

ה ח ל ס ו ת.

המושב הראשון של אספה"נ השניה.

א. הישוב וההסתדרות הציונית : -

א. אספת הנבחרים השניה ליהודי ארץ-ישראל מכריזה ומקיימת

שהישוב העברי בא"י רואה בהסתדרות הציונית התגלמות רצונו של

עם-ישראל לחחיה לאומית במולדתו ההיסטורית, ובאורגנים הנבחרים

שלה את באי-כוחו המוסמכים של העם בכל עניני הזכות של הבית-

הלאומי העברי בארץ-ישראל ;

ב. אספה"נ השניה מכריזה על חובתו ורצונה של ~~הציונות~~ הישוב לסייע

להסתדרות הציונית בתעמולתה הלאומית והציונית, ובכל התאמצויותיה

התרבותיות והפיננסיות בא"י ובגולה ;

ג. אספה"נ השניה מכריזה על חובתו של הישוב לעמוד במו"מ

קבוע ובלתי אמצעי עם היהדות בגולה ולאמצה בעבודתה לארגונה
ולבצורה ;

ד. אספה"נ השניה מכריזה על הצורך בשותפות פעולה והתאמה
תמידית וקבועה בין ההנה"צ והוהע"ל בכל הענינים הנוגעים לחיי
הישוב העברי בארץ והתפתחותו, וכמו"כ בקבוע החומים המסוימים
של פעולות שני המוסדות האלה. אספה"נ מטילה על הוהע"ל לבוא לידי
הסכם עם ההנה"צ בדבר קביעת תחומים אלה ובדבר אופני ההשתפות
הקבועה של באי-כוח הישוב בעבודות ההנה"צ ומחלקותיה השונות ;
ה. אספה"נ השניה מכריזה על הנחיצות לשתף את הישוב העברי
בא"י בסוכנות היהודית המורחבת על-ידי באי-כוח הנבחרים במידה
המתאימה לערכו של הישוב בעבודת התחיה ובבנין הארץ ;

ו. אספה"נ דורשת מאת ההנה"צ, בהתאם להחלטות הקונגרס הי"ב
והי"ג, סיוע פוליטי ממשי לישוב במלחמתו לשם השגת האישור החוקי
לארגונו הלאומי הפנימי ;

ז. אספה"נ דורשת מאת ההנה"צ מלחמה פוליטית נמרצה ומתמידה
לשם הגנה על זכויותיו ועניניו החיוניים של העם העברי, כפי שהובטחו
לו במנדט על ארץ-ישראל.

ב. כנסת יהודי ארץ-ישראל (חוקת הקהלות) : -

אספה"נ השניה ליבדוי א"י מוסרת את הצעת חוקת כנסת יהודי א"י
לועד-הלאומי לעיון ולעבוד הצעה על זאת בפני המושב השני. ביחד עם
זה היא מחייבת את הועד הלאומי להמשיך את אותם הצעדים שכבר נעשו
לשם השגת אישור חוקת הקהלות בהקדם האפשרי ;

דרישות מאת הממשלה : -

- א. מסירת החלק המתאים של התקציב הממשלתי המיועד לספק צרכי מוסדות החנוך, הבניאות והסיוע הצבורי, לרשות הצבור העברי בא"י ;
- ב. העסקת פועלים עברים בכמות המתאימה בעבודות הממשלה, בשכר מתאים לדרגת החיים של הפועל התרבותי ;
- ג. הוצאת חוקת הגנת העובד, העובדת והנוער העובד ;
- ד. בטול מס העשור המעיק על התפתחות החקלאות בארץ, ותקון שיטת המסים והמכס בהתאם לצרכי התפתחות החרושת והחקלאות בארץ ;
- ה. מסירת קרקעות פנויים השייכים לממשלה או שאין להם בעלים (קרקעות "מתות") להחיישבות עובדת עברית והנהגת שיטת קרקעית מותאמת לצרכי הארץ, אשר תאמץ את ההתיישבות הצפויה של היהודים ואת העבוד האינטנסיבי של האדמה בהתאם לדרישות המנדט ;
- ו. השתתפות מספיקה של היהודים בפקודות הממשלה ובכוחות השמירה על הבטחון בארץ, ויצירת תנאים המאפשרים את ההשתתפות הזאת ;
- ז. בטול הגבלות העליה העברית, ומסירת זכות סדור העליה היהודית לרשום הסוכנות היהודית ;
- ח. הגשמה מלאה ונאמנה של זכות השפה העברית בכל המוסדות הממשלתיים והעירוניים ;
- ט. הקלת ההתאזרחות של היהודים המתיישבים בא"י, כפי שמחייב המנדט.

הכנסת וחבר-הלאומים : -

אספה"נ השניה ליהודי א"י מטילה על הועד-הלאומי להגיש שנה שנה את תביעות הכנסת העברית ובקורת מעשי הממשלה לסני ועדת המנדטים של חבר-הלאומים.

שויון זכויות לנשים : -

אספה"נ השניה ליהודי א"י מכריזה על שויון הזכויות של הנשים בכל ענפי החיים האזרחיים, המדיניים והכלכליים של הישוב העברי, ודורשת מאת הממשלה את הבטחתו של שויון זכויות זה בחוקי הארץ.

ג. החנוך והתרבות : -

- א. אספה"נ עומדת על העיקר, שמוסדות החנוך והתרבות צריכים לעמוד ברשות הישוב המאורגן בארץ ;
- ב. אספה"נ מצהירה שער הזמן, בו יוכל הועה"ל לקבל את הבעלות והאחריות המלאה של מוסדות החנוך וההשכלה בארץ (אשור חוקי של הועה"ל ע"י הממשלה ; זכות גביית מס-חנוך ; השתתפות העיריות, ועדי הערים והמושבות וכו') - מוכרחה ההסתדרות הציונית להוסיף שאת באחריות המלאה והחזקה מוסדות החנוך ;
- ג. אספה"נ מטילה על הועה"ל, עוד לפני קבלתו את האחריות הגמורה למוסדות החנוך בארץ, לקבל אחריות כלפי ההנהלה הציונית לחלק מסויים של תקציב החנוך ;
- ד. אספה"נ השניה מצהירה שקבלת בעלות החנוך על-ידי הועד-הלאומי תהיה תלויה בתנאי של קבלת אחריות מצד ההנה"צ לחלק מסויים של התקציב, בהתאם לבדול הישוב והתפתחות העליה ;

- ה. הנהלת עניני חנוך צריכה מעתה ולהבא להיות מורכבת מבאי-כוח שוה של ההסתדרות הציונית, הווע"ל והסתדרות המורים ;
- ו. כל מוסדות החנוך והתרבות בארץ צריכים להימצא תחת הנהלת מוסד ראשי אחד, בתנאי שתישאר האבטונומיה הקיימת של המזרחי ושל הסתדרות העובדים ;
- ז. אספה"נ מכריזה על חובת חנוך אלימנטרי (גן-ילדים ובית-ספר עממי) של כל הילדים והילדות עד גיל של 14 שנה ;
- ח. אספה"נ מכריזה על הצורך בסדור שעורי השתלמות לנערים ולנערות הגומרים את בית-הספר עד גיל של 18 שנה, ולמסרה זו מטילה על הווע"ל לדאוג להוצאת חוק על-ידי הכסשלה, המחייבת את גותני-העבודה לתת שעות חופש לעובדים בגיל זה, בכדי שיוכלו להשתתף בשעורים האלה ;
- ט. אספה"נ דורשת הכנסת תיקונים בבתי-הספר על-ידי הגברת הלימודים החקלאיים, הטכניים והמקצועיים, ובפרט מחייבת את הווע"ל לשים לב להכנסת תיקונים בבתי-הספר הכפריים בהתאם לצרכי החקלאות והדרכת הנוער הכפרי אחרי גמרו את בית-הספר ; - כמו"כ להפנות תשומת לב מיוחדת להקמת בתי-ספר מקצועיים בכלל, וביחוד מוסדי חנוך והדרכה מקצועיים לנערות ;
- י. על המוסד הראשי לחנוך שיוצר מוטלת החובה לדאוג לכל צרכי התרבות בהיקפה המלא והרחב ולספק את הצרכים התרבותיים והאמנותיים של כל שדרות העם ;
- יא. אספה"נ מטילה על הווע"ל לדרוש בכלי-החוקש מהממשלה את הכרת האבטונומיה של רשת בתי-הספר העבריים ואת השתתפותה המלאה בחקציב החנוך העברי בארץ.

ד. המצב הכלכלי - העליה והעבודה.

א. בהתחשב עם המצב הנוכחי בעליה ובשוק העבודה בישוב, מביעה אספה-הנבחרים השניה את דעתה, כי הרגע הנוכחי מחייב קואופרציה של מוסדות הישוב האחראים בכדי לפתור את הסאלות הקשורות במצב זה על-ידי : -

- (1) המשכת ההתאמצות מצד הישוב וההסתדרות הציונית להתמדת העליה והגברתה ;
- (2) הגדלה חכופה של תקציב העבודה של ההנהלה-הציונית ;
- (3) חרוש פעולת הבנק האופוטיקאי והרחבתה ;
- (4) הגשמה חכופה של העבודות הצבוריות והרזרביות מצד העיריות והמושבות העבריות ;
- (5) החשת ההחלת הפעולה להקמת שכונות העובדים ע"י

הערים.

- ב) אספה-הנבחרים מדגישה, שעל ממשלת ארץ-ישראל מוטלת החובה להבטיח את זכויותיה של העבודה העברית בכל העבודות של הממשלה, ומטילה על הועד-הלאומי לאחוז באמצעים הדרושים לשם זה ;
- ג) אספה-הנבחרים מדגישה, כי המוליטיקה התעריפית של הרכבת ושיטת המכס הנהוגה על-ידי הממשלה איננה מותאמת לצרכי התפתחות התעשיה המחווה בארץ. ועל-כן היא מטילה על הועד"ל לאחוז להכנסת באמצעים השנויים הדרושים בכוון זה ;
- ד) על הועד-הלאומי ליצור אורגן מיוחד שיספל באלמנטים שונים מתוך הערים והעליה אשר יצטרכו במצב הנוכחי לעבוד לענפי עבודה חרשים בעיר ובכפר ;
- ה) אספה"נ מחליטה, כי כל הענינים הקשורים בעבודה העברית במושבות מסתדרים על-ידי בורות של חובה ;

- (ו) אספת-הנבחרים מטילה על הועה"ל להבטיח את השלמת עבודתה של ועדת ה-15 במשך ג' חודשים ;
- (ז) על הועד-הלאומי לקבוע ועדה, אשר תבחן את שאלת שכר-העבודה העברית במושבות גם מצד מידת ההכנסה של ענפי המשק השונים, וגם מצד דרגת צרכי החיים של העובד העברי ;
- (ח) אספת-הנבחרים מעוררת את השומת-לב המוסדות העליונים של התנועה הציונית על מצב העבודה העברית במשקים החקלאיים הנמצאים ברשות האמ"ק ודורשת את תיקונו מיד ;
- (ט) על הועד-הלאומי לתמוך ולהשתתף בפעולת הועדה שנקבעה על-ידי הקונגרס הציוני הי"ד לשם הכנת הלואה לאומית, אשר תשמש מעבר לשיטה פיננסית חדשה ככוונת להתיישבות עובדים רחבה ושיטתית.

ה. ה. ת. ק. צ. י. ב. : -

- (א) אספת-הנבחרים תשניה מטילה חובה על הישוב לבטס את מצבו הכספי של הועה"ל ולהספיק לו את האמצעים הכספיים הדרושים לשם מלוי תפקידיו ;
- (ב) אספת-הנבחרים מחליטה להטיל על העיריות, השכונות, הקהלות, המושבות, הקבוצות והמוסדות הערכה על-סך של 4000 (ארבעת אלפים) לי"ט לפי ההערכה שהוכנה על-ידי הועה"ל, והאחריות לסכומים האלו חלה על הועדים של כל מקום ומקום.
1. הרכבת הועד-הלאומי : -

- א א (א) אספת-הנבחרים תשניה ליהודי ארץ-ישראל בוחרת בוועד-הלאומי המורכב מ-38 חבר ;
- 5116605
- (ב) הועה"ל בוחר מקרבו הנהלה של שבעה חברים, וחיא בוחרת

יו"ר שלה ובסגניו; סדור משרדי הועה"ל למסור בידו ;
ג. אספת-הנבחרים השניה מביעה את רצונה שעבודת
הנהלת הועה"ל תחולק בין חבריה לפי הסוגים השונים של
העבודה.

[45.1.26]

כס' סבת.

בחמש וחצי לפנות בוקר נסגרה אספת-הנבחרים.
נבחר ועד-לאומי של 38, ביניהם יש לנו 9, לפה"צ 5 :
ב.ג., ב.צ., ברל, קפלנסקי, רובשוב, מרמינסקי, ינאית,
בלוך, אסינגר (סגנים : שרסוק, אבישר, ארדשטין, גולומב,
הרפז, ר. כצנלסון, לובינסטין, רמז, ציזליג) ; אהרנוביץ,
ארלוזורוב, טברסקי, טון, עדה (סגנים : א. כצנלסון,
שפרינצק, אפטר, קפלן, זסלבסקי) ; ז'בוטינסקי, א. וינשל,
(ויזל, י. וינשל); ברלין, מוסינזון, (גליקסון, פבזנר),
שרה עזריהו, ייבין (פינסוד, פ. מטמן) ; אוסישקין,
דיזנגוף, קלוריסקי, ילין, סופרסקי, קורנגרין, ושיץ,
מיוחס, קרסו, לינדיאנו, גלוסקא, א. סביב, צארוב, אוסטרובסקי,
פלסר, בוטקובסקי, ליברכט (סלומון, אסתרמן, זוכוביצקי
ועוד) - באופן זה יש לגוש החקלאי 2, לכורח 3, לספרדים 3,
לתימנים 3, לגוש המרכזי בעיר 7.

- ב"דבר" יש סלגרמה שהמשלחת הביעה לאמריקא.

אב כהן הזמין אותה.

- באחד הפורוורטסים האחרונים מודע על וכוח בענין

מאמרו של אב. כהן שבה ישתתפו צביון, ליטוק, אברמוביץ פין ועוד.